

# An de liende

is een elektrisch Stellingwarfs maondblad  
van de stichting Stellingwerfs Eigen (sSe)

Oplaoage: 652 e-adressen  
2<sup>de</sup> jaorgaank, nommer 9  
Daotum: 1 september 2007

Redaktie: Frank de Vries  
Piet Bult

Aemels: [info@stellingwerfs-eigen.nl](mailto:info@stellingwerfs-eigen.nl)  
Webstee: [www.stellingwerfs-eigen.nl](http://www.stellingwerfs-eigen.nl)  
(Hier vien ie ok et archief van An de liende.)

ISSN : 1872-4108  
NUR : 525  
SSE : 0709

Verantwoordelikhied m.b.t. et copy- en auteursrecht van instuurd wark ligt bi'j de instuurder.  
Copy- en auteursrecht van instuurd wark bin en blieden van de oorspronkelijke maeker.  
De redaktie/uitgever nemt gien verantwoordelikhied veur inzunnen wark!  
Et deursturen van dit blad mag aliend zonder veraanderings.  
Kiek op de laeste bladziende veur meer spulriegels.

## **De inhoud van disse maand:**

• Inhoold	2
• Van de redaktie	3
• Agenda	4
• Dri'jekont	5
• Kotte reakties	6
• Wussen jim dat	8
• Veraanderingen	9
• Grote Harold Van Börk	10
• Et locht	11
• Veurbi'j	12
• Anansi (inleiding)	13
• Anansi (1)	14
• Ik geleuf et, ikke niet	15
• Ons Bèt in de blaojer!	16
• Hof van Eden	18
• Jan, oolde man	19
• Taeltuun	20
• Dichtwark	21
• Deurdaenkerties	23
• Winterreize	24
• De Stellingwarver Biebel	25
• Stelling van de maand	26

### **In de warre...**

Krek in de laeste weke veur et uutkommen van dit blad was oonze aemelderi'je (bi'j de provider) wat in de warre. De laeste dag van de maand kree'we et liekwels allemaole weer wat an de loop kwammen d'r alderdeegst nog aemelties uut juni binnen roegelen. Ni'je weke zullen ze oonze webstee en aemelbusse opni'je in de varve zetten, hebben ze oons toezegd.

Moch d'r mit jow aemel toch wat mis gaon wezen stuur et oons dan de kommende tied nog mar even opni'j toe. Sorry, veur et ongemak. Nao disse moet et al mal lopen wil d'r op 1 oktober gien ni'je kaans wezen om je schriefkeunsten an de wereld te tonen...

## **Van de redaktie**

“A, goeie, jow hier ok?”

“Och ja, ie moe’n d’r wel es eventies uut, is ’t niet zo?”

“Ja, daar zit wel wat in...”

“Et liekt aorig goed mit et weer, zo’k zo zeggen.”

“Tja, dat liekt niet zo mal, en gister was ’t ok een mooie dag.”

“Ja, en veurige weke hewwe eins ok hielemaole gien regen had...”

“Mar hoe zol ’t morgen kommen?”

“...”

Bovenstaond twiegesprek gefit een aorige deursnede weer, van oonze gesprekken op bestuursnivo mit “et belangriekste instituut veur tael, literatuur, geschiedenis, volkskunde en identiteit van Stellingwarf.” Mar goed, alle goeie dingen kommen langzem, zuwwe mar rekenen...

En zo begon oflopen jannewaori een berichien van oons an de – ni’je – direkteur van datzelde belangriekste instituut:

Beste Sietske,

Nog van hatte fielseteerd mit je promotie tot direkteur van de Schrieversronte. Mit de veurige direktie leup et niet altied lieke makkelik. We hopen veur de kommende tied op een betere saemenwarking, zoas dat o.e. de beide Gemienten en de Perveensie ok veur ogen staot.

...

Daor hewwe an now toe - meer as een halfjaor naotied - nog niks op heurd mar ja, zoe’n ni’je direkteur het et vanzels veural zoe’n eerste halfjaor ok verschrikkelik drok mit van alles en nog wat, moej’ mar daenken. We waachten dan ok nog mar even of...

Karst Klunderde d’r ok mar weer lustig op los in de grootste kraante van Fryslân (LC) van 13 augustus. Et gong diskeer over de ‘anneksaasie’ van oons Stellingwarver Longerlaand deur de Friese overmacht. Karst Klunderde neffens oons ok veurtiermeri’je mit zien opmarking an ‘t aende in dat stokkien:

“Et waachten is now nog op et bi’jzeten van de Schrieversronte in et mausoleum van et Frysk Letterkundig Museum en de vertoning van de filmbeelden van de leste Stellingwarver, die live op Omrop Frylân de leste aosem uutblaost.”

We bin zo bange dat Karst hielemaole geliek krigt, en dat dat geliek wel es vule dichterbi’j wezen kan as dat pattie daenken of geleuven willen. Mar wat wi’j’ ok mit et nivo van zoe’n bestuur en mit zoe’n direkteur...

As ’t now nog lange of nog mar eventies duurt, lao’we d’r now nog mar een posien een protte wille omme en plezier an hebben...

Mit een vrundelike groet,

*Frank en Piet*

## **Agenda**

Op **zondag 2 september** a.s. is het traditionele Bertus Lacher harmonica / accordeon festival Van 11 uur tot 17 uur non-stop.

Lokatie: feesttent op het oost in Noordwolde.

Informatie: 0561 - 433544.

Op **vri'jdag 14 september** is d'r een grote schilderij'jeveiling in Blesdieke.

Kiek veur details in et raemwark hieronder...

Ongeveer 100 kerken in Friesland zijn **tot en met 9 september op zaterdagmiddag van 13.30 - 17.30 uur open**. 24 langs of in de direct omgeving van de toeristische Turfroute.

In de Streekgemeente Frieslands End doen de volgende kerken mee.

### **Elsloo**

Protestantse Kerk Nederland: De kerk is open op **8/9**! Op **8/9** een expositie van kerststallen van de eigen pastor Erica Plomp-den Uijl en op **8/9** is er orgelspel.

### **Makkinga**

Protestantse Kerk Nederland: De kerk is de laatste zaterdag van de maand niet open! Er is niet altijd iemand aanwezig, wel ligt er een mooie map met meditaties en gedichten. Ook kunt u uw reacties of voorbeden kwijt in een schrift. Op zondag worden de voorbede uitgesproken tijdens de gebeden.

De **BASISCURSUS 7+1 GELOVEN** is een bijzondere cursus over het christelijk geloof. Het is een gemeenschappelijke pelgrimstocht langs kernverhalen in de christelijke geloofstraditie. In **Elsloo** start de cursus op **16 september**.

**Half september** komt d'r ok weer een ni'je Kopstokken uut mit schrieveri'je uut de kop van Overiessel. Disse keer een extra dik haastnummer van 48 bladzieden..!

### **Schilderijenveiling op vrijdag 14 sept.**

Op 14 september vanaf 19.30u is er een grote schilderijenveiling van Stellingwerf (en ook andere) bekende en minder bekende kunstenaars.

Aquarel. Krijt-Olieverf etc. Landschappen, abstract, pentekeningen etc., allemaal ingelijst.

Diverse kunstenaars hebben belangeloos een of meer schilderijen beschikbaar gesteld voor de veiling, waarvan de gehele opbrengst geheel gaat naar de Werkgroep Ethiopie die kinderen helpt naar school te gaan in Addis Abeba..

De data voor de kijkdagen worden nog bekendgemaakt.

Voor inlichtingen: Rennie Bies, Markeweg 24, Blesdijke 0561-441135.

## **Dri'jekont**

Er is momenteel weinig bijzonders te melden. De meeste mensen zijn net terug van vakantie of zijn nog met vakantie.

In de krant van zaterdag 25 augustus 2007 een grote kop met "... valse prins en prinses". Eigenlijk wel een beetje vermakelijk dat zodra je in een optrekje woont dat veel weg heeft van een kasteel, je al heel snel van adel kunt zijn.

Dat heb je momenteel ook met een "landgoed". Het is een handige jongen die dit "uitgevonden" heeft "Wonen op een landgoed".

"Een landgoed is een ruimtelijke eenheid die als zodanig is ontwikkeld en die als eigen bedrijfsvorm- gericht op instandhouding en verdere ontwikkeling- wordt beheerd. Hierbij is sprake van één of meer grondgebruiksvormen, functies en/of waarden, zoals landbouw, jacht, bosbouw, wonen, recreatie, natuur, landschap en cultuurhistorie."

Ik begrijp dan ook niet dat dit allemaal wel mag een stuk ondergelopen weiland "Landgoed" noemen. De meeste landgoederen voldoen echt niet aan bovenstaande definitie. Ze komen er nog niet eens dicht in de buurt van.

Natuurkundig begint de herfst op 1 september. Waar deze flauwekul vandaan komt weet ik niet. De natuur doet toch altijd anders dan dat de mens wil. Voor mij begint de herfst (sterrekundig) pas op 23 september 2007 om 11:51 uur.

*De Wrotter*

### **Babbelegogies...**

Een wolf bestaot veur driekwat uut wol.  
Welke tente kriej' niet omhogens? Een impotente.  
Een fiets in et Russisch hiet een trapjerotskie.  
Vegetaorische kannibaolen lussen graeg gruunteboeren.  
De doodgrever was op vekaansie en dat was uut-zonder-lijk.  
De maanke had een stelte van kreupelhooft.  
Zien brille was niet geer wodden in de brillekoker.  
Doe hi'j thuuskwam mit zien bloemstok was 't kepot.  
Oons buurjoongien is padviender; hi'j kwam mit een kikker thuus.  
De verienige van vrachtwaegensjefeurs hadde een protte anhangens.  
Dit jaor zitten d'r een protte koolmezen in de maïs.  
Hi'j vreug bi'j Lukkes in de winkel naor draadloze verlengsnoeren.  
De verdaachte wodde veroordield omreden hi'j een citroendaeler ofperst hadde.  
De timmerman hadde een klussien in et Spiekerkertier van Arnhem.  
De asielzucker hadde al flink speerd veur zien uutzet.  
Ze hebben mien telefoon niet opneumen in et ziekenhuus.

*Walgvoegel*

## Kotte reakties

Lao'we **'God'** vervangen deur **'Allah'**...

Bisschop Muskens van Breda (*die van: aj' honger hebben maj' wel een brood stelen*) vint Allah een mooi woord veur God. "Zowwe niet allemaole saemen zeggen: we numen God in 't vervolg Allah", zee de geestelik leider in et aktualiteitenpergramme Netwark. "Waoromme kuwwe dat niet saemen doen gaon?"

Uut de Wikipedia:

**Allah** (Arabisch: الله, saementrekking van *al-ilāh*, de god, diegene die anbeden wodt) is een Aramees woord veur God, veural bruukt in de islam, mar ok deur joden en kristenen uut Arabisch-praotende lanen.

In de islamitische theologie is God uniek, almachtig, rondomme tegenwoordig, onzichtber. Liekas in et kristendom wodt Hi'j beschouwd as de Schepper van al wat leeft. Hi'j beschikt liekewel over levengevende as vernietigende eigenschappen. Disse God wodt beschouwd as dezelde te wezen as de God van et jodendom en kristendom, omreden moslims de God anbidden van Adam, Noach, Abraham, Mozes, David en Jezus. De zienswieze en invulling van de geloofsbeleving om disse God te berieken verschilt bi'j de drie godsdiensten. Omreden men God binnen de islam as alomvaemend zicht, komt liekewel et goeie as et slechte van Him, mar niks zonder reden.

Moslims meugen heur niet een veurstelling van God maeken, aandere as deur et anhaelen van Zien eigenschappen of manifestaosies, verwoord in de 99 Schone Naemen van God die ofleided binnen uut de Koran. Et is dan ok niet toestaon om ofbelings te maeken die God veurstellen moeten zollen. God kan niet as mannelik of as vrouwelik beschouwd wodden, hoewel et Arabisch gien onziedige woorden kent.

Een moslim zal vaeke *Allah* volgen laoten deur *ta'ala*, wat *de Verhevene* betekent, en him deurgaons uutgebreider *Allah soebhanoehoe wata'ala* numen, meerstal ofkot tot: *Allah (swt)*, wat vertaald wodden kan as *God, geprezen en verheven is hi'j*.

In westerse taelen zoas et Nederlaans wodt de term bruukt om specifiek de God van de islam an te geven. In moslimlanen mit een kristelike minderhied bruken kristenen et woord 'Allah' of 'cenab-i-allah' ok veur God. Ok Arabisch praotende joden bruken et woord 'Allah'. Op Malta bruken de katteliiken ok *Allah*.

Etymologisch is *cenab-i-allah* familie van et Hebreeuwse *Elōhîm*, (God), en et Aramese en Syrische *Alāhā*. *Elōhîm* komt van *elōh* (Hebreeuws veur 'god') en *Alāhā* is een sterkere vorm van *alāh* (Aramees/Syrisch veur 'god'), wiels *cenab-i-allah* familie is van *ilāh* (een aander Arabisch woord veur God). We hebben dan ok te maeken mit drie etymologisch verwaante semitische geliekheden veur 'god'. De verschillen in uutspraoke bin te verklaoren deur morfologische ontwikkelings in de drie taelen, vergeliekber mit bi'jglike de verschillen tussen *Deus*, *Dios* en *Dio* in resp. et Latijn, Spaans en Italiaans.

### **Kan zoks altied zomar..?**

De Gemiente Oostaende mient te pas en vaeks ok te onpas dat ze heur bemuuien moeten mit de middenstaand in de gemiente. Wel een bouwmark, gien bouwmark, wel een gruuncentrum, gien gruuncentrum, wel een supermark, gien supermark, wel een kemelemark, gien kemelemark, en gao zo mar deur...

De baentiesmannen kniepen vaeks al te makkelik een ogien dichte as et om dikke verkopen gaot uut et gebouw van de Schrieversronte..! Dat is toch gien winkel..? En hoe zit et mit alderhaande aandere vergunnings..? Et gaot dan niet iens allierend de Gemiente an, de lekaole boekhaandels (veural Zwikstra - Wolvege en Bruna - Oosterwoolde) wodden op disse meniere ok aorig tekot daon, zo liekt et..!

De toch vaeks al zwaor subsidieerde ni'je boeken en cd's kommen - hiel kommercieel - altied veur een groot evenement uut, en wodden tiedens zoe'n evenement dan vaeks ommeraek verkocht o.e. op de Berkoper Mark, tiedens de Eupen Stal en de Sutelaktie. Veur tienduzenden euro's in 't jaor..! Awwe de privé-verkopen tiedens de vertelaovens van de aldergrootste schriever in de Stellingwarven d'r ok nog bi'j optellen dan koj' jaors an een bedrag van al gauw omdebi'j 50.000 euro (JV lopt in zien i-dagboekien graeg mit de ciefers te koop). Is zoks gien broodroof tegenover de boekhaandels en bin hier gien diplomaten, vergunnings en aandere regelementen veur neudig waor een gewone (boeke)winkel him ok an hollen moet, of zie'we wat over et heufd...?

### **As ze nog es...**

As ze bi'j de sSr nog es weer een ni'je direktor zuken zol et niet wat wezen om dr. Lammert Jansma, oold-direktor van de Fryske Akkedemie naor de Stellingwarven te haelen. De beste man is geboren Stellingwarver, het een titel en ambisie, wat wi'j' nog meer. Gewoon anstellen as veurzitter van de 'veriening' Schrieversronte.

### **De Rely...**

Neffens de jury (wie was de dadde persoan eins?) van de Rely Jorritsma schriefwedstried was d'r eins mar ien instuurd verhael en ien gedicht goed genoeg om veur een pries in anmarking te kommen, mar...

Wat zol d'r gebeuren as d'r allierend mar (zonuumde) topkwaliteit schreven wodden zol..? Grif wodden d'r een stok minder boeken lezen. D'r zollen allierend een protte meensken ommelopen die 'zeden' dat ze die boeken lezen om d'r mar niet veur uut hoeven te kommen dat ze d'r niks van begrepen hebben..!

--==--==--

We fielsesteren Edwin de Groot <http://edwindegroot.web-log.nl> uut Aldehaske en

Froukje Postma uut Burchwert mit et winnen van de priesen van et Rely Jorritsma Foons 2007.

## Wussen jim dat...

- Heldhaftig veurdoende lui nog de hieltied bedanken om de mieningsverschillen in de wereld te slichten mit oorlogvoeren. Troepen soldaoten wodden d'r iederkeer weer op ofstuurd. Mar zels gaon ze gienertied in de vuurlinie staon. Wel es achter de linie kieken mit koegelvri'je vesten an, en as ze et niet vertrouwen lichten ze gauw de hakken. Belachelik toch!
- Dat er ok goenend bi'j Stellingwerfs Eigen binnen die op oolde moterscooters en een ni'je snorfiets bi'j zoemerdag deur de Stellingwarven tuffen. Niet vule mis mit.
- De grote financiele verschillen ok goed zichtber binnen bi'j de Driewegsluus in Ni'jetriene. De miljoenen drieven daor bi'jtieden over et waeter. Vaeks hebben disse schippers de blik op oneindig en kieken iens niet bliede.
- Karl Rove in Amerika stoppen gaot mit zien wark as adviseur van de president daore. Misschien krie'we dan eindelijk wat minder oorlog.
- Et verbond tegen vluuken et now wel es drokker kriegten kan, as Allah skielk ok nog verdoemd wodden zal.
- Et politieke dier Jan Pronk him opwarpt het om veurzitter te wodden van de P.v.d.A. Hi'j wil de gewone man meer mitpraoten laoten in zien parti'j.
- Troelstra, Domela Nieuwenhuis en Fre Meis uut Gruningen heur vroeger ok al es uutsloofd hebben et kapitalisme te bewegen om sociaolere omstaandigheden te kriegten.
- Et now mar weer te hopen is dat Jan Pronk en Jan Marijnissen de grote graopers overtugen kunnen dat de minder bedeeden d'r mit de koopkracht ok liever niet op aachteruut gaon. Temeer omreden et now wat beter gaon zol in dit laand.
- In de bouwfraude in tien jaor tied 25 miljard euro votmoesd is. Schaadboekholings sleepten de fraudeurs d'r deurhenne. Grote ni'je ziekenhuzen, gemientehuzen e.z.v., daor konnen ze heur op uutleven. Politici van naeme, hoge ambteners, bekende bouwondernemers hebben dit omhanen. Zembla leut op 19 augustus j.l. dit op de tillevisie nog es zien. Gien woorden veur dit smerige geldschandaol. De veroorzaekers hiervan d'r onveurstelbaor riek van leven. Ze willen d'r liever niet meer over praoten. Ze lachen de gewone man uut. De ekenomie gaot veur dit volk zo goed. De mindere man betaeld et gelag en de koopkracht gaot veur heur naor beneden as ze niet uutkieken. De klokkeluders greuven heur eigen graf. Ze raekten et baentien kwiet en bin now an de bedelstaf.

*Henk de Vries*

## Veraanderingen ...

### VERAANDERINGEN

'k Vun disse foto op kerton  
waorop oonze fanfare stond  
Mit vaandel en mit slaonde trom  
marsjeert daorop Euphonia  
al speulend hoempa, hoempapa  
de Grindweg en Karkstraote om

oons dörpien, 'k wete nog hoe 't was  
mien oolde meester veur de klas  
de trein met stoomlokomotieven  
de vaarkensmarkt, huis Lindenoord  
de vrachtschikken in de Schipsloot  
de Aanleg, waor nog d'enties drieven.

Wat zwommen wij graeg in de Lende  
een tied, die 'k wel weeromme wol  
as kiend koj' wrachtig niet bedaenken  
dat alles zo veraand'ren zol !

Gien Frico en Rivella meer  
soms doet dat nog een betien zeer  
dat omme kieken. . .wat's dat toch . . .  
Want tieden kommen, tieden gaon.  
van 't oolde blift niet vule staon,  
mar meule Windlust is der nog.

En, kuj'd'r bi'j mit je verstaand :  
de grootste draebaene van 't laand  
een hiele hoeke industrieën,  
et is bedrievighied alom  
woonboulevard, de schilders From  
en Heiwo veur carrosserieën

Oons dörp zit vol mit ni'je zaeken  
van 't oolde bleef een haandtienvol  
as kiend koj' wrachtig niet bedaenken  
dat alles zo veraand'ren zol !

Oons korps leup vroeger op 'e diek  
luud blaozend een stok marsmeziek  
en iederiene dee zien best  
Ien grote en ien kleine trom  
die sleugen ritmisch rom bom bom  
de Hoofdstraat deur van Oost naor West

De vaandeldraeger nog veurop  
en in de maot, netties rechtop  
leup 't korps dan trots te paraderen  
veur iederiene et bewies  
mit lof alweer een eerste pries  
zo kon et hiele dörp heur eren

De mars deur 't dörp is lang'al ofschaft  
toch jammer, dat dat niet meer wol  
as kiend koj' wrachtig niet bedaenken  
dat alles zo veraand'ren zol !

*Roel Oostra*

## Grote Harold Van Börk...

### "Grote Harold Van Börk"

't Is al aovend 't löp tegen twèeduuster en Grote Harold, schöf wat mit zien voeten deur de blaadern op de Toppiesbarg en zit vol mit prakkezaaties. Grote Harold, wordt hij in 't dörp en wïed daar buten enuumt omdat hij wel twee koppen groter is dan de aandere keerls uut de streek. Hij deinkt an Manne en kan zodoende zien gedachten niet meer bij zien wark holden... 't Is dan ok gien wonder, dat de schaopen die hij onder zien hoede ekregen hef, al een hiel ende de heide op-edwaalt bint. Nee, de gedachten van grote Harold bint bij Manne. Zien gedachten waren regelmaotig bij Manne, ok wanneer hij heur in 't dörp tegen kwam, dan kun hij zien ogen niet van heur ofholden. Der kwamen dan van die oergevuulns bij hum naor baoven. En vanmörge kwam Manne naor hum toe op de heide. "Waorumme komp dat vervluukte wicht dan ok de heide op. Zij hef der umme vraagt... Ja, zij hef der verdomme umme vraagt mit heur wulpse gedoe, Net een loopse teefe, die umme de rekel toe dreit. 't Gat in de wiend en mar lonken. Now, now wet ze 't... Jazeker, ik heb heur eslaone, maor zij wal ja niet luustern...Dus he'k heur eslaone... Zij hef te luustern... Zij wal 't toch zölf... Dan mut zij niet zo tegensparteln as 't gebeuren giet..." Verscheurde kleren en bloed, zien haanden onder 't bloed, wat uut heur mond en neuze stroomde. Heur zachte janken, wat amper baoven zien gekreun uut kun komen, meuk hum woest... "Niet meer janken... Hold oe de kop...Hold oe de kop zeg ik! En grote Harold kneep, kneep zo hard mit zien grote haanden, dat er wat knapte in dat slanke halsie van Manne... Zij lag hiel stille, mit grote ogen die angst uutsraalden en een mond waor as de piene nog op te lezen was..."Weg, ie mut weg... Ik wul oe hier niet bij mij holden... Nee, ik mut oe kwiet... Kiek mij niet zo an... Ie hebt der toch zölf umme evraagt... Oh God, zij hef der toch zölf umme evraagt..." Traonen loopt grote Harold aover de wangen. "Goed. Ie gaot niet weg, dan gao'k wel...A'k vanaovend terogge kome in 't dörp, dan doe'k hiel gewoon, net asof der niks an de haand is. Gien mènse, die as mij mit oe eziene hef, allent God en de Duuvel weet der van..."

't Löp tegen tweeduuster en grote Harold zit onder de bomen op de Toppiesbarg..."Waor is Manne...?" Harold schrikt op uut zien prakkezaaties en kek op. Naost hum zit een manspersoon... "Waor is Manne..." Wördt veur de tweede keer evraagt..." "Ik ken gien Manne..." Röp Harold verschrikt. "Is 't bloed wat aj an oen haanden en in oen kleren hebt zitten dan niet van Manne." Vrèug de manspersoon. "Wie bin ie, God...!" Vrèug Harold en hij begunt angstig te worden. De persoon gaf daar gien antwoord op... "O Heer, ik heb zundigt ik weet 't." Jammert Harold. "Bloedzunde, kleeft an mien haanden en zit in mien kleren...!" Harold trilt as een russe "Laot God der buuten, die wul hier niks mit te maken hebben. Bloed kleeft an oen haanden ja, moordenaar, verkrachter. Ik ben 't de Duuvel die oe komp halen. Ieuwig zij braanden in 't vagevuur, bewust van de piene, die'j een aander an-edaone hebt..." Nao dizze woorden giet de Duuvel staon en hij wes naor een iekenboom, waor as an ien van de takken een touw hangt mit de lusse der al in."Kiek, oen enkele reis hangt al klaor. Maak daar gebruik van, 't zal oe de piene van 't vierendelen besparen...Zörg der veur, daj voldoende geld bij oe hebt umme de veerman te betalen...Aanders blij veur eeuwig hier aover de heide spoken." 't Waren de duuvel zien leste woorden. En zo as hij ekomen is giet hij ok weer weg. Opgaond in de mist, die umme de Toppiesbarg hen begunt te dwarreln... 't Bint de nevelheksen, die Grote Harold die aovend in twèeduuster 't touw umme zien nekke ziet doen.

*(Gaot veerder op de volgende bladziede)*

*(Vervolg van de veurige bladziede)*

't Volk hef hum de aandere dag evunden, bijna gelieke mit Manne... Naost hum lag de haorspelde, waormit Manne heur blonde haor bij mekaar höld... Die mut hum op de iene of aandere maniere in zien buis blieden steken wezen en is tiedens 't verhangen op de grond evallen. Waor as hij hung, daor is Grote Harold ok begraven. Zölfmoordenaars, die wèurden niet in geweide grond begraven...'t Volk hef hum iene dukaat in de mond estopt, zodat hij de veerman veur zien aovertocht kun betalen. Spokerij op de heide daor mus 't volk van Börk niks van hebben...

*Aorend Victorie, 't Oogeveine*

**De reus van Börk..** In de tied van Picardt - 17e eeuw - geleufde 't volk steevast an 't bestaon van reuzen en dizze geletterde man beweerde zölfs in zijn 22 geschriften, dat de hunebedden indertied deur reuzen waren ebouwd. Veul mènsen hebt dit in latere jaoren voor waor an-eneumen. 't Verhaal giet dat het geraamte van een reus is op-egraven op de Oosteinder es, noord-oostelijk van Westerbörk bij de 'Toppiesbarg'. Picardt schref hieraover met grote overtuiging. Zij hebt in Westerbörk evenwel constateerd dat 't bij de Topjesberg op-egraven gebiente afkomstig mut wezen van een vroggere schaopherder, die nogal groot was uut-evallen. Hij zul zich daor van 't leven hebben beroofd en op dezölfde plekke ok begraven. Verder zeg 't verhaal dat 't gebiente, umdat 't toch wel van een zeldzame grootte was, weurde op-egraven en een tied lang tentoon-esteld ten huuze van de Schulte Nijssingh.

### **Et locht**

Et locht is een teken van liefde,  
een teken van Gods goedhied en van Zien kracht.  
Et locht van de zonne is zó helder,  
dat de zonne altied schient, ja zels bi'j nacht.  
Ok in et duuster waekt Hi'j over de meensken,  
en luustert andachtig naor elkiene zien weensken.  
De maone, mit zien geve lach,  
kiekt naor oons omme, en bescharmt mit gezag.  
Gien bewiezen of wetenschappelik gedoe  
Wij herkennen Zien locht,  
en gaon óóit naor Him toe.

*Servien*

## Veurbi'j...

### Veurbi'j

Sund meenskenheugenis staot et daor tegen de bos an. Ieuwenoolde bomen bescharmten et tegen de straffe noord-ooster.

Meer as honderd jaor leden kochte Knelis hier een stokkien heideveld. Mit eigen hanen bouwde hi'j d'r een husien op.

In disse tied zollen we et niks vienen. Mar doe-d'r-tied was et slim modern. Aoltien was d'r dan ok barre wies mit, doe ze d'r as zien vrouw in trok. Dag en naacht warkten de beide jonge meensken op heur spullegien. Ze gongen d'r beiden ok nog bi'j uut warken. D'r mos al brood op de plaanke kommen vanzels.

Mittertied veraanderde et heideveld in vruchtbere kaampies. Naost huus kwam een gruntuutuun. Veur 't huus, de appelhof en de bloemetuun.

Et husien zels wodde anpast an heur bewoners. De lesten verbouwden et hielendal. D'r kwammen slaopkaemerties inplak van de beddestenen. Een mooie badkaemer. De butenkaante bleef in de oolde stijl.

Meensken die zundags te kuieren gaon, blieven evenpies staon om van et bekoorlike plakkien te genieten.

Kleine raempies mit grune keziene stikken helder of tegen de rooie stienen mure. De rieten daoke as een bescharmende deken d'r boven.

Bi'j de meitied is et d'r geel van de tietelrozen. Zoemers vlamt et oranje en rood van de gooldsebloemen en de stokrozen. De locht is bezwangerd van de geur van de wilde rozen, die staon te pronken tegen de boswal. Hoog en donker staon de bomen daor as stramme waachters.

Ze hebben et ti'j niet keren kund. Et is gebeurd mit et oolde husien. 't Gaot d'r of. Een beleggingsmaatschoppi'je het zien oge valen laoten op dit biezondere plakkien. D'r moet een hotel kommen. Mit luukse bungelows. Een sportkompleks. Zodat een protte meensken kunnen genieten van al et mooie. Dat d'r dan niet meer is.

*Roely*

Kennen jim et woord '**Gobbelen**'... (*vraoge van Lukas v/d Brink*)

Et Stellingwarfs kent et woord 'gobbelen' bi'j oons beste weten niet.

Nao wat uutpluzen in oolde boeken hewwe twie meugelikheden vienen kund: een spullegien dat in de veerte wat op tiepelen liekt en 'geutiengobbelen' nuumd wodt en

as twiede meugelikhied betekent et zoks as een beroerd gevulde in de maege: "de maege gobbelt mi'j d'r over" (et klotsen van een sap - bi'jglieks koffie - in de maege).

## Anansi...

De kommende maanden biwwen van doel om tussen al et andere wark deur een riegel verhaelen over een spinne naor et Stellingwarfs toe te vertaelen en hier of te drokken. Je kommentaar - liekewel positief as negatief - is weer hatstikke welkom...

**Inleiding** op een riegel wieshiedsfaobels over de spinne Anansi (ok wel: Nanzi), veur kiender van 8 tot 80.

Anansi is een mannegiesspinne die de heufdrolle het in mennig dierefaobel (Anansi-tori; tori=verhael) die van oorsprong uut de Afrikaanse verteltredisie kommen. De verhaelen kommen eins uut Ghana (van et Ashanti-volk) en hebben wel wat weg van de verhaelen die we hier kennen van Reintien de Vos want Anansi is krek as Reintien, iederiene altied krek even te slim of. Veur een protte volken uut Afrike staot de spinne trouwens symbool veur de zonne.

Nao de ontdekkingsreizigers uut de zestiende ieuw hebben in de zeuventiende en achttiende ieuw de slaven - die doe van Afrike over Suriname en de Antillen naor Amerike toe kwammen - de Anansi-verhaelen mitneumen. Deur de verhaelen van Anansi konnen de zwatte slaven in bedekte woorden heur kritiek uteren op heur blanke meesters. Anansi is vandaege-de-dag in Suriname, op de Antillen en in de rest van et Karibisch gebied nog altied een hiel belangriek feguur. Van Suriname en de Antillen naor Nederlaand en dan ok naor de Stellingwarven was dan veur disse spinne ok mar een haenetree.

Anansi kan in et kot omschreven wodden as een wat luie mar hatstikke slimme en altied mar hongerige rosbeier (*schelm, kwajongen*) die altied op zuuk is naor geld of eten en daordeur mar al te vaeke in lastige sitewaosies terechte komt.

Wi'j vraogen de lezers van dit blad om zels es een 'Anansi-tori' te maeken en hier te publiseren over zaeken waoj' hier wel es in bedekte woorden wat kritiek op geven willen. Veur et beste of et mooiste verhael ligt een boekebon klaor...

Een protte plezier mit et eerste verhael over de spinne Anansi de volgende bladziede...

### **Ik heur 't nie mér allemól zò goêd!**

Drie gepensioneerden mit 'n heurprebleem waoren án 't golfen.  
Énne zét téggen 'nen ândere: 't Is nogal wienderig, viend 'ok nie?"  
"Neeje", géft d'n twédde gas antwoord... "'t Is donderdag!"  
"Jao, ik ok !" zét nummer drie.... "laote we mar 'n pilske gón vatte!"

## **Anansi (1)**

### **Anansi - De slimste**

Meester Superspinne Anansi zat es hiel diepe nao te daenken: Stel je now toch es eventies veur dat d'r iene bestaon zol die lieper is as ikke... Dat kon hi'j eins niet verdregen en daaromme besleut hi'j om de wereld in te trekken om alle Slimhied op te kopen.

Inderdaod kwam hi'j hier en daar wel es iene tegen die een hiele speciaole slimhied bezat, mar gieniene lokte et om van Anansi zien slimmighied te winnen. Anansi troggelde alle grote en kleine Slimhied van iederiene of en stopte ze goed vot in zien maantien dat maekt was van een uutholde kallebas.

Doe hi'j weer thuuskwam van zien reize begon hi'j opni'j weer diepe nao te daenken: Waor za'k alle wieshied es votstoppen? Boven in de ketoenboom, de kankantri, bedocht hi'j.

Hi'j hong et kalebassen maantien an een touwgien om zien hals en begon te klimmen. Mar et maantien daanste op zien boek en zat him wel zo in de wegens dat hi'j mar niet hogerop in de boom kwam. Algedurig as hi'j halverwegens de stamme van de boom was, glee hi'j de hientied lieke hadde ok weer een aende naor beneden. En wiels hi'j zo an et ommefrosselen was, heurde hi'j opiens de stemme van zien zeuntien van amper zeuven jaor: "Va, waarom hej' dat kalebassen maantien dan ok op je boek hangen en niet op je rogge kneupt?"

Spinne Anansi schrok allemachtig. "Verdikkeme nog an toe, hoe krigt die jonge et veur 't benul? De hiele wereld he'k ofreisid en mien eigen vleis en bloed bliekt lieper te wezen as ikke!"

Poer lelck smeeet Anansi et maantien van een lege kallebassenschelle op 'e grond. Die knapte in wel duzend stokkies en alle grote en kleine Slimhied die d'r in zat vleug vot, de grote wereld in.

Mar pas op, kiek uut... een hiele protte Slimhied is ok bi'j Anansi bleven en Slimhied kuj' overarven, zoas alleman wel wet...

Aander keer in disse riegel: Anansi op 'n tieger...

## **Ik geleuf et, ikke niet...**

Lao'we zo now en dan es een stokkien uut de vertaelde biebelteksten deur et brillegien van een leek bekieken; hoe zuwwe trouwens ok aandere. De glaezen in dat brillegien bin seins helder, ok wel es wat smerig en ok wel es dikke besleugen, haost tot matglas wodden...

-.-.-.-

Jakob, de breur van Esau en beidend zeunen van Isaak, gaot nao et gedonder mit zien breur naor zien omke Laban. Per ongelok(?) trouwt hi'j even laeter eerst mit Lea en nog weer laeter ok mit heur zuster Rachel, die hi'j eins vule knapper vun en vule liever hadde.

As hi'j bi'j slot van zaeke nao meer as twintig jaor es weer naor et huus van zien oolden en veural ok naor zien breur weerommegaon wil mag hi'j veur zien hadde warken, van zien omke Laban wat schaopen en geiten (*arbeiderskoeenen*) mitnemen uut die zien grote kudde. De laeste jaoren bi'j zien omke bruukt Jakob dan om een appat slag schaopen en geiten te fokken. Hi'j dot dat zo neffens Genesis 30:37-41:

Jakob brak doe jonge takken van klaeterjaegers, mangelbomen en platanen en schelde ze zo dat et wit van de takken in strepen bloot kwam. Die ofschelde takken legde hi'j in de drinkerstonnen. As de geiten te drinken kwammen, dan raekten die geiten rits, omreden ze tegenover de bokken stonnen. As ze bi'j de takken besprongen wodden, gavven ze laeter streepte, gespikkelde en vlekke jongen.

De schaopen zette Jakob appat en hi'j zorgde d'r veur dat de koppen bi'j et peren naor de dieren van Laban toe richt weren die streept of zwat weren. Op die meniere fokte hi'j zien kudden, die hi'j appat van Laban zien vee hul. De hieltied as de sterke geiten rits wodden, legde Jakob de takken vlak veur heur ogen in de drinkersbak, zodat ze bi'j die takken besprongen wodden zollen.

Hoe is et toch meugelik dat deur et kieken naor strepen en spikkels tiedens et bespringen van de dieren, de jongen laeter ok streept of gespikkeld op 'e wereld kommen? Zoks is toch eins een vremd verhael..?

Ik geleuf et, ikke niet...

*f&p*

### **Haiku**

Bi'j de keldersdeur  
levertraon op 'e lepel  
R weer in de maond.

*FdV*

### **Koffie**

Ze zuken de troost bi'j de koffiepote  
en holen stillegies de deure op slot

*Jannie D.*

## Ons Bèt in de blaojer...

### Ons Bèt in de blaojer!

Ons vrouw hi 'n groote expositie in 't Noordbrabants Museum èn alledaag is ze daor nou èiges ok. 't Is 'n groot suuskses, want daor in D'n Bosch zen al duuzende minse op bezuuk geweest. Èn nou zé daor doende is, wor ik nogal 's gebèld dur ons Mrietje èn dur ons vrouw d'r vriendin Ant, die ongerust zen over men èn die wille wete of ik 't zoo alleen wèl kan stelle. Die tillefóntjes zen goewd bedoeld, mar hillemòl overbóddig, want ik heb gin man nóddig èn kan goewd vur m'n èige zürge. Mar van de week gonk 't òn de tillefoon innins efkes hil anders...

'Witte't al?' bèlde Ant. 'Ja, dè wee'k nie; 't litter al òn, wè'k moet wete.' 'Nou, dè ùllie vrouw in de roddelblaojer sti!' Daor viel ik stil. Toen zin ik: 'Felderhof kunde toch gin roddelblad noeme; dè hiet glamour!' 'Nee, dè blinkblad bedoel ik nie! Bèt sti in de Privé!' 'Ja, dan hi ze't toch wèl vort wijd gebrocht,' zuchtte-n-ik èn skudde m'ne kop. 'Mar wij leeze noit gin roddelblaojer...,' leg ik. 'Nou dan za'k 'm wèl 's meebrengè,' klonk 't òn d'n andere kant.

Èn jawèl, dieje zèlfde middeg viel Ant hier op de klep mi 'n kleurig blad mi 't opschrift "30 jaor passie en emotie". D'n buitekant waar nie um òn te zien; alterand onthullend materiaal moes daor òngekondigd worre. Vier foto's en veijf slagzinne verdronge mekare. Veul rommeliger kos unnen buitekant nie zen. Dè beloofde nie veul goeds. 'Kekt mar 's gaauw. 't Is bladzijde 36, geleuf ik,' riep Ant steukerig èn ik blaojerde dus nor... Maik's Bubbels. Daor sti zón gepoelitoerde nicht mi 'n sjampanjeglas in z'n haand èn die vertelt wè de minse vur cijfers kreijge vur de klee die ze drage. Hij gif zen ongevraagde beoordeeling, zonder nor z'n èige te keijke. Hij hi unne kaole knikker, 'n gemeen snorreke, dorde taand èn mènt vanùit z'n driedeelig grijs konfeksiepekske mi zonnen oranjese riem dè-t-ie hil wè is. 'n Overhemd kos ie kennelek nie koope, want z'n vesje plèkt op z'nen blooten bast; unne zèlfingenomme kwast mi 'n mislukt decolletee èn z'n boks op half elf. Hij gif gin punte mar glaos sjampanje vur de creaties. Èn ja, daor sti de ons: òlling in 't blaow, òlling in 't lang, òlling in 't èigegemaakt! D'r sti dè d'r gin dresscode waar bé de gelegenighèd van de foto's. Èn wè is de beoordeeling? "Èzzof Kunnegin Beatrix binnekwaamp..." 'Nou, dè kos slèchter, zó'k zoo denke. "De volslage onbekende Bèt van Klaasse ha d'r èige in 'n op India geïnspireerde outfit gestoke." 'Kik, ès hij iemes nie kent, dan is die volslage onbekend. Zeker noit Klaas van Bètte geleeze! Zeker nog noit nor 'n museum geweest! Hedde gé oit van dieje Maik geheurd, trouws? Volslage onbekend.' Ant skudde d're kop. 'Leest 's wijer,' stukte ze. "'n Bietje overdressed zó ik zoo denke, al is 't huudje best grappig." 'Wènne klippel,' greens ik. 'Nou, dè's ammòl toch nog nie zó negatief,' mènde Ant. 'Nee, mar ziede hoeveul glaos ie gif,' bromde-n-ik. 'Twee! Dè beteekent "jammer"!' 'Nou ik heb 'r wèl 's gezien die mar een glas krege èn dè hiel in "gaauw nor huis",' wies Ant te mèlde. 'Mar 't klopt toch vur ginne meeter. Ons Kunnegin is dus "overdressed", wè denkt zónne klótzak wèl..!'

'Ik veijn 't eigelek wèl 'n skón foto van Bètte,' vond Ant 'èn nou sti ze daor toch mar mooi tusse Ans Markus, Marco Borsato, Georgina Verbaan èn Cameron Diaz! D'r zen d'r zat die d'r hil wè vur over zón hebben um zoo in de Privé te staon!' 'Ja,' snoof ik zonder 't te mène, 'dan is ons fortuin wèl gemaakt. Ik zal gaauw 'n por neij klompe ònskaffe, want nou zulle we ok wèl vort op de Gooise matras gevraagd worre...

*(Gaot veerder op de volgende bladziede)*

*(Vervolg van de veurige bladziede)*

Mar hedde gezien wè dieje klètskop d'r bé sommigte onder hi gezet? "Gelukkig hebbe ze nor men geluisterd!" Witte dè dieje kaole Maik gin haor beeter is ès diejen dominee die hier pas tege de leggings waar. Wor moeit ie z'n èige mi! Eigelek zón wij 'm 'n procès òn moete doen, want d'r hi natuurlek gin man gevraagd um die foto...' 'Nou, daor geef ik oe nie veul kans,' docht Ant, 'moete 's keijke hoe bleij ùllie Bèt in de lens laacht!' Ik moes Ante daorin wèl 'n bietje gelijk geeve.

'Witte wè ge moest doen,' gonk ze wijer. 'Ge moest die twee glaos lèkker samen opdrinke!' Dè von ik wèl wir skón gedocht van heur. 'Èn misskien moeste nog probeere um wè meer van dees blaojer te koope, want de keijnder èn de klèinkeijnder zulle d'r strakke gruts op gaon.' 'Zódde gé dè denke?' 'Jazeker, wanneer makt iemes nou nog mee, dè-t-ie in vol ornaat in de Privé kùmt te staon!' Ik knikte èn zuchtte èn zette-n-'t wötter op èn toen we òn 'n wèrm bèkske zate, vertelde Ant dè hulliejen Tien alle Privé's in Vorstenbosch opgekocht ha. Hij vond dè hullie keijnder d'r allemòl inne moessen hebben um te zien wè vur 'n beroemde tante zèllie wèl nie han! Ik skudde m'ne kop vol onbegrip; dè Tien toch zó wèinig verstand ha...

Ant ha d're koffie gaauwèchtig op èn zin vur ze weggonk dè wij de Privé mogen haauwe, umdè ze 'r thuis toch nog twee ha. 'Dan hi-t-ie nogal ingekocht,' klaagde-n-ik.

Toen ze wijd genog 'weg waar, viét ik rap de fiets èn din nor 't dùrp. Ik keek bé Miekes, d'n Balkumsen boekhandel of d'r nog Privé's ware. Nee, ze ware gelijk ùitverkocht, zin 't mèdje achter de toonbank. 'Gerdjuu nog,' docht ik, 'dan hek 'r ginne mir vur ons Mrietje èn dan zen d'r veul in Ballekum die ons vrouw 'n bietje overdressed zulle bekeijke.'

Dè leste ha'k eigelek gèire wille vurkomme.

*Cor Swanenberg (in et Noordmeierijs)*

### **Limmerick**

Un eerappel uut 't dorpjen Heerde  
was aordug ontstemd en beweerde:  
"Ik heb echt feul ogen,  
maor dee hept mi'j bedrogen,  
want ie siet niks daor under de eerde!"

*W. Krist*

### **Dokter...**

Eppie komt bi'j dokter Pilledri'jer.  
Dokter: "Eppie, wat scheelt d'r an?"  
Eppie: "A'k mit mien vinger tegen mien veurheufd drokke dan dot  
't zeer, a'k mit mien vinger op mien kni'je drokke dan dot et ok  
zeer, a'k mit mien vinger op mien lief drokke dan dot 't ok zeer."

Dokter: "Ik weet 't al, jow vinger is breuken."

*Walgvoegel*

## Hof van Eden

(’n éwigheid gelejen in ’t Lând van Kuuk)

Adam léêfde hél lang geleje  
allénnig in de Hof van Eje  
mi de zégen van d’n Heer.

Héj zât lekker in z’n blote kônt  
of liêp ’n bietjen in ’t rônd  
en spulde wat in ’t waoter van de béêk  
bekant alle daoge van de wéêk.

Adam, die léêfde zonder zörrege  
totdet ie op ’ne zek’re mörrege  
in de smiêze krig det ieder dierke  
mit ’n ânder dierke hai z’n plezierke.

Héj zén: "Liêven Heër, ‘k wil gaar nie  
klaoge  
mar’k zoi Uwes toch ‘s wille vraoge  
of Uwes vör mien ok ‘n plezierke hét  
want dè liekt mien echt hél vette pret."

"Goêd", zén God, "'k Zal m’n bést ‘s doên  
mar de rêst dè motte mar eiges doên  
‘k Zal vör oe vörreme ‘n liêve vrouw  
die hùr léêve déêle wil mit ou."

Adam liêp van pleziêr holadieje te zinge  
en ie makte twee verlovingsringe  
héj riêp: "Priês d’n Heer, ik kriêg n wiéf  
mar dè kôst me wel ‘n rib uut mien lief."

En toen Adam iefkes lâg te drome  
hét d’n Heër ’n rib genome  
en knéêjde ‘nen droom van ied’re man  
mit alles d'r op en alles d'r án.

En zullie léêfden hél èrg tevreje  
saomen in hulliejen Hof van Eje  
totdet ‘s op ‘ne kwojjen dag  
Eva d’n bom mit d’èppelkes zag.

Ze docht: "Och dè kan toch gaar nie  
schaoje  
án ‘nen bom, zò volgelaoje  
ofschón d’n Heër ‘t mién verbiedt  
Héj mist toch één, twee èppelkes niet."

En ze brândde van verlange  
toen z’ al dè fruit án d’n bom zâg hange  
ze plukte, beet en zén toen gaûw  
"’n Hepke mag toch wel van Oû?"

Mar Onze Lieven Heer zén: "Vrouw...  
nee, dè meugde nie, wa flikte me nou?"  
en toen was ‘t vort vörgoêd verkloid  
want ze wiere bèêj ‘t Paradiês uutgegoid.

En zo, dör ‘t gedoe van één happige griet  
rakte wé geliek onzen onschuld kwiet.

Kiek...

Dör één hepke van ‘nen appel 'Verdomme'  
wérreke wéj ons nou ‘ne kromme.  
En ‘t is dûrum, dè’k hier dûrf te bewere:  
Snoep verstandig, ét mar vort pere..!

*Chris Kerkhoff in et Kuuks*

## Jan...

Jan...

Ik heb mien breur Woensdag naor 't hospice toe mutten brengen. 't Was een zwaore gaank maor 't kun gewoon niet langer, thuus was hij ok mar allennig en 't was gewoon niet meer vertrouwd. Jan die hef uutzaiingen in zien rechterarm, zien borst en in zien heufd. Baovendien hef Jan in verhoogde mate de ziekte van Alzheimer en hij begrep zölf niet waaromme hij uut zien huus mut. En waaromme hij niet weer terogge kan. *Ik mankeer toch niks? Wanneer gaot wij now weer op huus an?* Dat bint de vraogen waor hij als mar mit komp. En aj 't hum dan uutlegt, dat hij hiel arg ziek is, dan is hij èempies stille en dan zeg hij: *Dat is niet zo mooi... Hoe lang he'k nog te leven?* 't Ienigste wat wij daor op kunt antwoorden: *Niet zo lange meer Jan.* En dan zie'j hum naodeinken en zeg hij: *Gaot wij dan now op huus an?*

## Olde man

Harfst kleurt bomen,  
rimpels, tiekent zörge  
en ogen, vraogt naor gisteren.  
Gedachten, valt stille  
in de herfstbladen.

Now, is weg,  
vrogger komp weer.

Takken, wiegt zachies

Hen en weer.  
Hen en weer.

Verdwaalt in 't heden,  
jaank naor vrogger,  
naor Vaar en naor Moe  
en 't pad langs de wieke.

Takken wiegt zachies.

Veur hum hoeft 't niet meer...

*Arend Victorie*

## Taeltuun

Vuuf wat minder bekende woorden uut et Stellingwarfs (Haand)Woordeboek:



**arbeiderskoe** = geit  
**argdaenkend** = achterdochtig  
**argeweren** = stoeien, druk doen  
**assessor** = assessor: oudere benaming voor wethouder  
**astraant** = astrant: brutaal, vrijpostig

### Streepte, gespikkelde en vekte...

Wanneer schrief ie d'r now wel 'ge' veur en wanneer niet..? Wi'j zien de logika niet. Et is dan ok meer een gevuulskwessie. Uutgangspunt is vaeks: as et zonder 'ge' kan dan is dat beter. Mar as dat niet om an te heuren is zet dan die 'ge' d'r mar gerust veur. Een peer veurbeelden uut et Woordeboek:

**Gestreept:** zie streept.

mar

**Spikkeld:** zie gespikkeld.

**Streept**, ook gestreept: een streepte broek.

**Gespikkeld**, ook spikkeld: een gespikkelde jurk.

**Vlekt** en/of **gevekt** staot niet in et dikke boek.

### Slotkarre...

Wat is now dan toch een 'slotkarre'..?

Now dat is gewoon een tikfout op bladziede 372 S-Z en hadde eins 'stotkarre' wezen moeten. In dit geval alliend hiel vervelend dat die as inhoudsopgaove boven an die bladziede staot vanzels...

### Typisch Stellingwarfs...?

D'r kan een protte zoas: anneneer, bi'jenneer, deurenneer, innenneer, mittenneer, utenneer mar '**veurenneer**' kennen we niet in oons Woordeboek. Dan wodt et opiens 'veurenkaander, mar dat is niet bedoeld in geval ie wat veur mekeer doen willen mar om te zeggen dat et (wark) klaor is, dat et 'veur mekeer' (voor elkaar) is...

Oons vertaelmesienegien maekt wel es vaeker een ni'j 'Stellingwarfs' woord. Nów kennen we 'veurenneer' dan wel want wi'j hebben et mooi zo staon laoten.

## **Dichtwark...**

### **Koolde**

De dood vaalt  
vermomd  
as buizerd  
uut de locht:  
een haesien is et haesien.

Dikke traonen  
valen uut de locht  
wiels wi'j zwiegend  
om de groeve staon.

*Joukje*

### **Haiku**

op et zaachte mos  
besleiferd deur een vrommes  
liefde en netuur

*pb*

### **Kammeraoden**

In de drôkke winkelstraote  
Speult d'armonikaspeuler een toomloze dreun  
Gunt zichzelf aamperan een pauze  
Zichtbaor genietend van zien eigen deun.

Ter plekke componeert hi-j zien ni-je polka  
Een paer akkoorden, meer kent hi-j niet  
Zien rauwe,rokerige stemme  
Vertolken geveulens in zien lied.

An zie voeten, daor lig zien vriend  
En waekt over et toe-esmeten smartegeld,  
een knuffelbeer van een kiend

De daguren bin-n op een aor nao eteld  
Vier ogen kieken vermeui-jd in 't rond  
Kammeraoden, de speuler en zien hond.

*Femmy Woltman-Groen, Giethoorn*

### **Verdriet**

Aachter slot en grundel  
deure dichte, sleutel votgoid.

somtieds naachs  
meersten onverwaachs  
klopt et, beukt et.  
wil 't heurd wodden,  
wil 't kend wodden.

rogge kroemd,  
aarms beschaarmend om  
optrokken kni'jen,  
et hiele lief een grote schreeuw,  
kaarmt verdriet,  
raost piene.  
kan 'k niet wieder  
zonder jow.

stromen traonen spoelen de  
slimste zeerte vot.  
et vroege morgenlocht  
vint me.  
uutblust,  
mu streden.

op 'e ni'j opbargen.  
aachter slot en grundel  
deure dichte, sleutel votgooien

*Roely*

### **37+**

Hoe lég ik dè nou aon?  
Vroeg ik béj mien égen ontdaon  
Toen de korts vör génne méêter woi  
daole.  
Mar toen docht ik mar gaûw:  
"Och, 't stékt ok nie zò naûw."  
En daormi kwâm ik toen in de anale!

*Chris Kerkhoff in et Kuuks*

### **Geef mi'j mar De Kuunder**

In Frieslaand is't mooi, in Hollaand een bende  
Geef mi'j mar De Kuunder, De Tjonger of Lende

Haarm gong es een keer mit zien maot naor Ostende  
Ze gongen daor naor iene die Pieter weer kende  
Geef mi'j mar De Kuunder, De Tjonger of Lende

Ok was ik es een keer mit mien man in Opende  
(die ston daor de godgaanslike dag an de zende)  
Et peerd sleug op hol, 't was Battus die mende  
En doch ie now echt dat ok mar iene oons kende?  
Geef mi'j mar De Kuunder, De Tjonger of Lende

In Darfour en Soedan is et almar ellende  
Ik leup deur de bos mar Jochem die rende  
't Was in een tel da'k dit vassien oppende  
Zo riem ik mar deur, dit gedicht het gien aende  
Is d'r ok iene tot wie ik mi'j wende?  
Geef mi'j mar De Kuunder, De Tjonger of Lende

*Ronald Demming*

### **Waarm**

Mu van de waarmte  
laankuut in et grös  
in et schaad van de bomen  
koj' weer wat bi'j  
en heuren de buren zeuren  
over de hitte in Frankriek  
waor et wel 42 graoden was  
et waeter niet an te slepen  
waoromme dan daorhenne  
wiels ze de kraene hier  
drekt om 'e hoeke hebben

*Jannie D.*

### **Waormit, waorin en daormit...**

waormit ik Iegypte straft hebbe  
waor ik Iegypte mit straft hebbe

de beker waorin et waeter zat  
de beker waor et waeter in zat

daormit stel ik ze op de proef  
daor stel ik ze mit op de proef

### **De olde maten**

Zacht weijd de wind  
't geluud van de natuur.  
Van blágies, van een kind,  
Van 't dik gepluumde riét.  
't Vermuude blad an boom  
en struke kleurt net niet.

Op Gods gazon  
Grazen zwart witte kóénn  
woar iéns 't vène begon.  
Arfstzonne gef de grond  
Zien stralende warmte  
Tut an de oammdstond.

Een wespe góést  
Lawaaiïg um mien eufd.  
't Libellepaartien sóést  
verlaat verliefd, anién  
geköppeld bli-j gezindt.  
Ier geldt, de liefde wint.

*Corry Overmars-Kalshoven*

Geschreven achter de werkschuur  
'bid en werk' tussen Rouveen en  
Hasselt.

### **Gepuberd**

Eerst leek het slechts een droom  
dat bleek het ook...  
was hij er maar niet aan begonnen  
dacht hij heel even...  
en al heel vroeg in de morgen  
wakker geworden...  
nog badend in zijn warme zweet  
van natte dromen...  
is hij in die nacht der nachten  
klaargekomen...

*Piet Bult*

## Deurdaenkerties

Ik geleuf,  
geleuf ik

Waorheden bin niet altied wiesheden  
Wiesheden niet altied waorheden

Lief is de bloem  
Kwaad is de doorn  
Begrip is de stengel

Degene die loopt is niet voor,  
degene die stilstaat is niet achter;  
ze zijn slechts op een verschillende plaats

Ik daenke vaeke an mi'jzels.  
Daenken jow wel es an mi'j?

Haar man was nu in de hemel;  
bij zijn dood zei hij: lieve hemel...

Leven wordt rot,  
rot wordt leven!

*Einte Sloomstra*

## Winterreise

*"Ma'k jim een cyclus van zwaarmoedige gedichten heuren laoten?  
Ik vien ze mooier as alle aanderen en bin d'r wis van dat jim ze ok hiel aorig vienen zullen."*



Iene van de hoogtepunten uut de  
mezieliteratuur die deur de jaoren et  
meerste indrok maekt het is de cyclus  
van 24 gedichten

### Winterreise

van Wilhelm Müller (1794-1827), op  
meziek zet deur Franz Schubert (1797-1828)

Veurige maanden hawwe de eerste riegel van de 24  
gedichten. Disse keer et ienentwintigste vas.

#### Das Wirtshaus

Auf einen Totenacker  
Hat mich mein Weg gebracht;  
Allhier will ich einkehren,  
Hab ich bei mir gedacht.

Ihr grünen Totenkränze  
Könnt wohl die Zeichen sein,  
Die müde Wand'rer laden  
Ins kühle Wirtshaus ein.

Sind denn in diesem Hause  
Die Kammern all' besetzt?  
Bin matt zum Niedersinken,  
Bin tödlich schwer verletzt.

O unbarmherz'ge Schenke,  
Doch weisest du mich ab?  
Nun weiter denn, nur weiter,  
Mein treuer Wanderstab!

#### De harbarge

Mien pad dat het mi'j  
naor een karkhof brocht;  
hier wi'k even bekommen,  
ha'k veur mi'jzels bedocht.

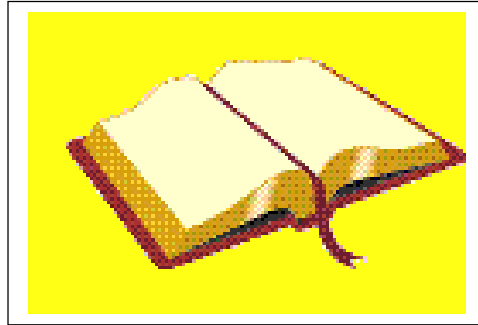
Jim grune rouwkraansen  
kun best es et teken wezen,  
die muuie zwarvers nugen  
de koele harbarg in te gaon.

Bin dan in dit huus  
alle kaemers al bezet?  
Eins bin 'k te mu om weg te raeken,  
Mar bin wel dodelik slim ziek.

Och onbaarmhattige kroeg,  
ie wiezen mi'j toch de deure?  
Now veerder dan, de hieltied veerder,  
Mien trouwe waandelstok!

**Aanderemaond in disse riegel: Moed (*Mut*)**

## **De Stellingwarver Biebel**



### **Snipperwoorden...**

We lazen in een kraante dat d'r een komputerpergramme maekt is dat pepiersnippers (van de oolde Stasi) weer op de goeie volgodder leggen kan. Geleuf ie et, geleuf ik et ok, mar now nog niet. Vraoge: maek es wat riegelties tekst, verhussel die krek as in een pepiersnipper-mesiene en plak ze es weer annenneer in een aandere volgodder mar wel mit alle en precies de zelde letterstokkies. Een soorte van angrammen mar dan niet hiele lappen tekst. Zoks kuwwe ok wel es loslaoten op de hiele biebeltekst. Moej' es naogaon wat een pracht van een roman-negien daor uutroegelen kan.

### **Typisch Stellingwarfs...?**

Deur de hiele Biebel kommen de woorden 'verlosser', 'verlossing' en daor van ofleide woorden nog al gauw es veur. Et is misschien wel tekenend veur de Stellingwarven en de Stellingwarvers wat et prachtige Woordeboek daor over zegt:

verlossen = verlossen, bevrijden. Hi'j zat in et hokke opsleuten, mar ze hebben him verlost. Hi'j zat klem, ze mossen 'm verlossen. Ik zal je d'r even van verlossen. Een beest uut de strik verlossen, ik zal de geiten mar es van dat touw verlossen. Nao ien ure wodde ik verlost bi'j et waeken bi'j de biggemotte. Iene van de piene verlossen. Ze is naor et ziekenhuus brocht, now zullen ze heur verlossen.

Gien woord over et verlossen zoas wi'j dat bruken moeten, veur et verlossen van zunde.

### **Lezen, lezen en nog es lezen...**

Now de hiele tekst onderdehaand klaorligt is et alliend nog – now ja, alliend nog – zaeke om et allemaole beter en mooier te maeken. Daor biwwe dan ok drok mit doende, Genesis, Exodus, en gao zo mar deur. Zeuvenenzeuventig boeken! Wawwe ok nog de hieltied doen moeten, is een besluit nemen awwe de eigennaemen now wel of toch mar niet vertaelen zullen. De tussenstaand wisselt nogal gauw es mar staot now weer iene tegen iene. We zollen eins een dadde man hebben moeten veur de einduitslag. Abraham of Aobraoham, Zacharias of Zacheri'je, Johannes of Jehannes Hebreëen of Hebreenen..?

Now, bi'j'm weer hielemaole bi'jpraot mit wawwe tussen et gewone wark deur, daon hebben en an 't doen binnen.

Tot de aandere maond mar weer.

*f&p*

## Alles begint mit lezen

(RM in de LC)

Wi'j' reageren op disse stelling of wi'j' aandere wat An de liende hangen...? Dat kan in 't Nederlaans, et Fries of – bi'j' veurkeur – in 't Stellingwarfs. Veur de aorigheid mag et vanzels ok nog wel es wat een aander taeltien wezen. Et gebruik van niet-Stellingwarfse bi'jdregen wodt trouwens wel een betien in de haand holen. Opsturen naor: [info@stellingwerfs-eigen.nl](mailto:info@stellingwerfs-eigen.nl)

**Et archief van dit maondblad kuj' vieren op [www.stellingwerfs-eigen.nl](http://www.stellingwerfs-eigen.nl)**

Aj' dit blattien niet meer in je aemelbusse hebben willen of weej' nog iene die 't misschien ok (graeg) lezen wil, doe dan mar even een berichien naor [info@stellingwerfs-eigen.nl](mailto:info@stellingwerfs-eigen.nl)

Et is de bedoeling dat iederiene die wat te schrieven het (een appatte tekening of foto mag ok), dat opsturen kan (in Word-fermaot) en dat et dan zonder vorm van redaktie altied en zonder korrektie(\*) plaetst wodt. Altied, wil in dit geval zeggen, ja altied, behalven as et bi'jglike vluken, schellen, raozen, tieren of dat soorte van rarigheid is zoas dat in de daegelikse ommegang mit mekeer ok niet gebrukelik is. Mar et moet - an de aandere kaante - wel wat lieden kunnen... Een betien reklame, bi'jglike je eigenmaekte sjem anpriezen of je bedrief gewoon es in de kiekerd zetten, kan ok mar et moet vanzels niet allierend een adverteensieblad wodden.

*(\*) Aj' liever hebben dat de roegste schrieffouten d'r even uuthaald wodden dan moej' dat even angeven.*

Et is de bedoeling dat alleman kaant-en-klaore stokken of stokkies opstuurt. Et ienige wat de redaktie d'r an dot is et in- en anneneer plakken, wat deengies in rebrieken bi'jenneer zetten, et iedere maand as aemel rondsturen en et as archief op internet beweren en daor ok beschikber maeken om een nommer naor je toe haelen te kunnen (downloaden) as een dokument in DOC- en PDF-fermaot. De voertael is Stellingwarfs (vanzels) mar Fries, een stokkien Nederlaans of een aandere - veur oons - leesber taeltien mag ok wel een keer. As et mar wel raekvlakken het mit wat d'r op tael- of kultuurgebied leeft in Stellingwarf.

**PAS OP:** Iederiene stuurt veur 100% eigen verantwoordelikhied wark in..! Dat gelt liekewel inhooldelik as veural ok mit et oge op auteursrechten...! De redaktie/uitgever nemt hier gienertied verantwoording veur mar schoeft die deur naor de instuurder. De grootte van een dokument het binnen roeme greenzen, gien beparking.

Mitteneer en veurenneer

\* Aende \*